

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

**НАЦИОНАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2011-2013 ГОДИНА**

Скопје, август 2011

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД	3
II. АКЦИОНЕН ПЛАН 2011-2013 ГОДИНА	6
НАСОКА 6: Подобрување на бизнис клима и зајакнување на конкурентноста	6
НАСОКА 7: Зголемување на учеството на пазарот на труд и намалување на структуралната невработеност	14
НАСОКА 8 – Развој на квалификувана работна сила која одговара на потребите на пазарот на труд, промоција на квалитетна работа и доживотно учење	28
НАСОКА 9 – Подобрување на придонесот на образование и системите за обуки на сите нивоа и зголемување на учеството на образованието во областа на терцијарното образование	28
НАСОКА 10: Унапредување на социјалната инклузија и борба против сиромаштијата	37
III. ПЛАНИРАНИ СРЕДСТВА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА НАПВ	44

I. ВОВЕД

Националниот акционен план за вработување на Република Македонија 2011-2013 година (во натамошниот текст НАПВ) претставува документ во кој се содржани планираните активности до 2013 година, кои треба да обезбедат постигнување на поставените цели содржани во Стратегијата за вработување на Република Македонија 2015 година. За периодот до 2015 година ќе се подготви нов НАПВ.

Овој НАПВ е трет оперативен документ и претставува продолжување на справувањето со предизвиците на пазарот на трудот дефинирани во Националната стратегијата за вработување 2010 и Национална стратегија за вработување на Република Македонија 2015.

Мерките во НАПВ се дефинирани согласно “Европската стратегија за паметен, одржлив и инклузивен пораст – Европа 2020” и Интегрираните насоки на Европа 2020 за економски политики и политики за вработување на земјите членки на Европската унија, а при тоа се имаа предвид условите и можностите на РМ. НАПВ е изработен согласно Интегрираните насоки на Европа 2020 за економски политики и политики за вработување на земјите членки на Европската унија кои ги покриваат микроекономските политики (6) и насоките за вработување 7, 8, 9 и 10.

Во рамките на секоја насока се утврдени конкретните цели, мерки/проекти, целни групи, индикатори за реализација, временски период за реализација, одговорни институции за имплементација и потребни финансиски средства.

Реализацијата на мерките во НАПВ треба да се темели на зајакната координација на економските политики, ќе се фокусира на клучните области каде е потребна поголема и поинтензивна активност на сите институции, вклучувајќи ги и социјалните партнери. Со дефинирање на реални и конкретни програми/мерки како и поголема координација на економските активности ќе се обезбеди економски раст и услови за отворање на повеќе работни места. Имено, предвидените мерки кои треба да се реализираат во периодот од 2011 до 2013 година во насока на подорување на конкурентноста и бизнис опкружувањето, подобрување на состојбите на пазарот на трудот, подобрување на придонесот на образованието и системите за обуки на сите, како и унапредување на социјалната инклузија и борба против сиромаштијата.

Имено, при остварување на целите ќе се имаат во предвид можностите за зголемување борбата против селективноста и неактивноста, родовата нееднаквост, намалување на структуралната невработеност, поголема флексибилност со обезбедување на сигурност и др.

НАПВ е подготвен во рамките на пошироко партнерство помеѓу министерствата кои се надлежни за спроведување на макроекономската и микроекономските политики, политиките за вработување, како и АВРМ, социјалните партнери и др..

Се имаа во предвид и препораките на експертите од Словенија и Естонија кои беа ангажирани со поддршка на Европската комисија која обезбеди техничка помош преку TAIEХ инструментот- експертска мисија.

Се изразува посебна благодарност на сите инволвирани институции, социјални партнери и меѓународните експерти кои дадоа поддршка, помош и коментари , во различните фази на подготовка на НАПВ.

КРАТЕНКИ

ВРМ- Влада на Република Македонија

РМ- Република Македонија

НАПВ -Национален акционен план за вработување на Република Македонија
2011-2013 година

МТСП- Министерство за труд и социјална политика

МСП- Мали и средни претпријатија

МОН- Министерство за образование и наука

МИОА- Министерство за информатичко општество и администрација

МТВ- Министерство за транспорт и врски

МЕ- Министерство за економија

МФ- Министерство за финансии

МЗШВ- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

МЗ – Министерство за здравство

СЕП – Секретаријат за европски прашања

АВРМ- Агенција за вработување на Република Македонија

ЦСОО- Центар за стручно образование и обука

ЦОВ- Центар за образование на возрасни

ОРМ- Организација на работодавачи на Република Македонија

НБРМ- Народна банка на Република Македонија

ДИТ – Државен инспекторат за труд

ЦРРМ – Централен регистер на Република Македонија

ПИОМ- Фонд за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија

ФЗОМ – Фонд за здравствено осигурување на Македонија

ЦУРМ – Царинска управа на Република Македонија

БЈН- Биро за јавни набавки

МБПР – Македонска банка за поддршка и развој

ЦСР – Центри за социјална работа

ДИЦ – Државен испитен центар

БРО – Биро за развој на образованието

АППРМ – Агенција за поддршка на претприемништвото на Република
Македонија

ЗДС – Завод за социјални дејности

ЛС – Локална самоуправа

НВО – Невладини организации

ЕИБ – Европска инвестициска банка

ИПА IV- Инструмент за претпристапна помош 2007-2013, компонента “Развој на човечки ресурси”

II. АКЦИОНЕН ПЛАН 2011-2013 ГОДИНА

НАСОКА 6: Подобрување на бизнис клима и зајакнување на конкурентноста

Цел 1: Олеснување на процедурите за започнување и водење на бизнис

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Отворање на фирма преку интернет	- потенцијални работодавачи	Број на отворени фирми преку интернет	2012	/	-ЦРРМ -ПИОМ -ФЗОМ -АВРМ
2. Развој на претприемништво меѓу младите со намалување на надоместокот за регистрација на бизнис	- студенти	Трошоци за регистрација	2012	/	-ЦРРМ
3. Поднесување на царинските документи и декларации по електронски пат	- фирми	Број на поднесени царински документи и декларации	2012	/	-ЦУРМ
4 .Е- фактура за наплата од државните институции	- фирми	Број на поднесени фактури	2013	/	-МФ

5. Воведување на законска регулатива за примена на Е- фактури	- фирми	Законска регулатива	2013	/	-МФ -УЈП -МИОА -Стопански комори и др.
6. Информативен центар за обезбедување на информации за добивање на лиценци и дозволи, исполнување на законски обврски, потребни документи за остварување на некое право	- правни лица - физички лица	- Формирање на информативен центар	2013	/	-МИОА - МФ
7. Размена на е-Документи во државните институции	- правни лица - физички лица	Број на документи кои ќе се бараат и добиваат по електронски пат	2012	31.000	- МИОА - Органи на државна управа, фондови, јавни претпријатија и установи
8. Поедноставување на плаќањето за административните услуги: можност за плаќање на самото место со користење на модерни начини за плаќање (во	- правни лица - физички лица	Воведен нов систем на плаќање	2013	6.150	- МИОА

готово, кредитни и дебитни картички, е-плаќање, итн.)					
9. Електронски постапки за добивање на градежни дозволи	- правни лица - физички лица	Број на електронски постапки за градежни дозволи	2012	6.150	- МИОА - Локални самоуправи - МТВ - АКН
10. Електронски постапки за добивање на дозволи поврзани со животната средина	- правни лица	Број на електронски постапки за добивање на дозволи поврзани со животната средина	2012	6.150	- МИОА - Локални самоуправи - МЖСПП - АКН

Цел 2 : Подобрување на регулативата и поедноставување на постапките за добивање на дозволи и лиценци

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Учиме од бизнис заедницата	- бизнис сектор	Број на посетени компании	Континуирано	/	- Кабинет за ЕП при ВРМ
2. Регулаторна гилотиња фаза IV	- МСП	Донесени под законски акти	2011-2012	/	- Кабинет за ЕП при ВРМ
3. Намалување на	- правни лица	Постапка за	2011-2013	/	- МТВ

процедурите за градба	- физички лица	изградба на стан и куќа на 3 чекори а на стопански на 4 чекори			- МФ
-----------------------	----------------	--	--	--	------

Цел 3 : Пристап до капитал и поддршка за зголемување на извозот

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Обезбедување на кредитна линија со повластена каматна стапка за МСП од ЕИБ	- МСП	Реализирани средства	2011-2013	ВКУПНО 2011-2013 3.100.000 (50.000.000 €) ¹ 2011 -1.033.333 2012-1.033.333 2013-1.033.333	- МФ - МБПР
2. Информации за грантови и донации	- компании - НВО - физички лица	Воведување на регистер на грантови и донации	2012-2013	/	СЕП
3. Воведување на „Извозен факторинг“	- извозно ориентираните компании	Склучени договори за преземање на презема- купува побарувањата од	2011	2011- 245.600 (4.000.000 €)	МБПР

¹ Кредитна линија од ЕИБ

		доверителите			
--	--	--------------	--	--	--

Цел 4 : Финансирање на земјоделието

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1.Поволни кредити за самовработување во рурални средини	- семејно земјоделски стопанства во рурални средини евидентирани во единствениот регистер на земјоделски стопанства	Износ на одобрени кредити	2011-2013	2011- 92.100 (1.500.000 €) 2012- 92.100 (1.500.000 €) 2013- 92.100 (1.500.000 €)	МЗШВ

Цел 5 : Подобрување на конкурентноста и иновации

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Формирање на фонд за финансиска поддршка за имплементација на патенти	- научно истражувачки работници и иноватори	Фонд за поддршка	2013	/	Биро за индустриска сопственост
2. Ваучер за развој на нови бизнис стратегии, модели услуги и производи како и обука за управување со	- компании	Број на доделени ваучери	2012-2013	2011-1.800 2012-1.800 2013-1.800	АППРМ

иновации					
3. Ревизија на царински тарифник	- увозни компании	Прилагодување на царинскиот тарифник со директивите на ЕУ	2011-2013	/	МФ ЦУРМ

Цел 6 : Развој на мали и средни претпријатија

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Намалување на данокот на МСП со вкупен годишен приход до 3,000,000 денари.	- МСП	Данок на приход од 0%	2012-2013	/	МФ
2. Намалување на данокот на ДДВ за туристички услуги од 18% на 5%.	- претпријатија од туристичката дејност	ДДВ 5%	2012-2013	/	МФ
3. Поддршка на МСП преку Европски иновациски и информативен центар	- универзитети - стопански комори - фондови - здруженија - агенции	- Број на потпишани договори помеѓу компаниите	2012-2013	ВКУПНО 2011-11.680 2012- 11.680 2013- 11.680 ² ДОНАЦИЈА 2011- 5.580 (90.000€)	МЕ АППРМ

² Европската Комисија секоја година обезбедува по 5.580.000 денари (90.000 €) и се обезбедуваат по 6.100.000 денари од Буџетот на РМ.

				2012- 5.580 (90.000€) 2013- 5.580 (90.000€) БУЏЕТ на РМ 2011 – 6.100 2012 – 6.100 2013 – 6.100	
4. Подobar пристап до информации за развој на бизнисот Инфо – Пулт	- МСП - потенцијални претприемачи	- Број на услуги	2011-2013	2011- 900 2012-900 2013-900	АППРМ
5. Подобрување на продуктивноста во МСП, со поддршка на јапонската агенција за меѓународна соработка	- МСП	- Број на компании	2011-2012	Донација 2011-1.000 2012-1.000	АППРМ

Цел 7: Развој на патна инфраструктура

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Коридор 10, Табановце – Куманово	- компании	Завршување на делницата	2011	/	МТВ
2. Коридор 10, Демир Капија – Смоквица	- компании	Започнување со изградба на делницата	2012-2013 ³	/	МТВ

³ Проектот ќе се реализира до 2015 година.

3. Кридор 8, Романовце-Крива Паланка	- компании	Започнување со изградба на делницата	2013	/	МТВ
4. Кридор 8, Гостивар и Охрид со крак кон Албанија	- компании	Започнување со изградба на делницата	2013	/	МТВ

НАСОКА 7: Зголемување на учеството на пазарот на труд и намалување на структуралната невработеност

Цел 1: Стимулирање на побарувачката на пазарот на трудот

Мерка/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Програма за само вработување и формализација на постојни бизниси ⁴	- долгорочно невработени - млади	- Број на невработени поддржани лица - Број на вработени во поддржаните компании по 2 години	2011-2013	2011 -194.400 2012 -200.000 2013 -200.000	МТСП АВРМ
2. Субвенции за вработување на ранливи групи	- деца без родители, - самохрани родители -млади, - постари лица -жени жртви на семејно насилство -др. ранливи групи	- Број на невработени поддржани лица - Број на вработени од поддржаните лица по 2 години	2011-2013	2011 - 58.950 2012 - 60.000 2013 - 60.000	МТСП АВРМ
3. Само вработување со	- долгорочно невработени	- Број на	2011-2013	2011- 115.000 ⁵	АВРМ

⁴ Ќе има влијание и на намалување на неформалните вработувања.

⁵ Средствата се од повратот на кредитите од претходните години.

кредитирање	- млади - лица на кои работниот однос им престанал по основ на деловни причини	невработени поддржани лица - Број на вработени во поддржаните компании по 2 години		2012-115.000 2013-115.000	
4. Намалување на придонесите од задолжително социјално осигурување ⁶	- работниците - работодавци	Намалување на социјалните придонеси од збирно 26,5% во 2011 година на 26.3% во 2012 година и на 26% во 2013 година	2011-2013	/	МФ

Цел 2 : Усогласување на понудата и побарувачката на работна сила

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Обука за познат работодавач	- невработени лица	- Број на невработени поддржани лица - Број на вработени од	2011 -2013	2011- 3.475 2012-3.500 2013-3.500	АВРМ

⁶ Ќе има влијание и на намалување на неформалните вработувања

		подржаните лица по 2 години			
2. Стручна обука	- невработени лица	- Број на невработени подржани лица - Број на вработени од подржаните лица по 2 години	2011 -2013	2011- 11.996 2012-20.000 2013-25.000	МТСП АВРМ МОН ЦОВ ЦСОО
3. Обуки за напредни ИТ вештини ⁷	- невработени лица	- Број на невработени подржани лица - Број на вработени од подржаните лица по 2 години	2011-2013	2011-14.760 2012- 12.500 2013- 12.500	АВРМ МИОА МТСП
4. Програма за поттикнување на мобилност на работна сила	- невработени лица	- Број на невработени подржани лица - Број на вработени од подржаните лица по 2 години	2011-2013	2011- 3.700 2012-4.000 2013-4.000	МТСП АВРМ
5. Анализа на потреби на вештини	- работодавци	Дефицитарни занимања	Континуира но	/	АВРМ
6. Промоција за препознавање и признавање на вештините,	-организации на работодавачи -комори	- Број на одржани промоции	Континуира но	/	ЦСОО МОН МТСП

⁷ Се однесува и Интегрирана насока 6

знаењата и компетенциите на кадрите кои произлегуваат од стручното образование					ABPM
7. Изработка на електронски содржини во формалниот образовен процес достапни за сите	- ученици и студенти	Развиени достапни електронски содржини	2011-2013	2012-92.250 2013-55.350	- МИОА - МОН

Цел 3: Зголемување на вработливоста

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Обука за невработени лица во работните клубови за изучување на странски јазици, компјутери и претприемништво	- невработени лица	Број на невработени поддржани лица	континуира но	2011- 1.600 2012-1.600 2013-1.600	ABPM
2. Програма за практиканство	- млади невработени лица	Број на невработени поддржани лица	2011 -2013	2011-4.500 2012-5.000 2013-5.000	МТСП ABPM
3. Практиканство на студенти согласно Закон за високо образование	- студенти	Број на студенти	2011-2013	/	МОН
4. Волонтерска работа согласно Законот за	- невработени лица - студенти	Број на волонтери	2011-2013	/	МТСП

волонтерство	- ученици				
5. Подготовка на Закон за практиканство	- невработени - студенти - ученици	Донесен Закон за практиканство	2012 – 2013	/	МТСП МОН -социјални партнери
6. Справување со невработеноста на младите, жените и долгорочно невработените лица (директен грант)	- млади - долгорочно невработени - жени	- Број на практиканти - Број на обучени лица за општи вештини - Број на обучени лица за вештини побарувани на пазарот на трудот (Број на вработени од поддржаните лица по 2 години)	2010-2012	ВКУПНО 2010-2012 80.600 (1.300.000 €) ⁸ , - ИПА 2011 – 38.259 (617.086 €) 2012- 30.251 (487.914€) - БУЏЕТ на РМ 2011- 6.752 2012- 5.338	АВРМ
7. ECDL обуки и сертификација за невработени лица и лица со инвалидност	- невработени лица - лица со инвалидност	Број на ECDL сертифицирани лица	2013	2013-15.400	МИОА МТСП АВРМ
8. Спроведување на обуки во интернет клубовите за основни ИТ вештини	- заинтересирани граѓани	Број на граѓани кои ја посетиле обуката	2012-2013	2012-1.025 2013-1.025	МИОА

⁸ Проектот ќе се реализира преку ИПА - IV, при што 12.090.088 денари (195.000 €) од Буџетот на РМ и 1.105.000€ од ИПА

9. Справување со невработеноста на младите, жените и долгорочно невработените лица (втор директен грант)	- млади - долгорочно невработени - жени	- Број на практиканти - Број на обучени лица за општи вештини - Број на обучени лица за вештини побарувани на пазарот на трудот (Број на вработени од поддржаните лица по 1 година)	2012-2013	ВКУПНО 2012-2013 142.527 (2.298.826 €) ⁹ - ИПА 2012 – 64.612 (1.042.134 €) 2013- 56.536 (911.867€) - БУЏЕТ на РМ 2012- 11.402 2013- 9.977	АВРМ

Цел 4 : Социјална инклузија на инвалидни лица и други ранливи групи¹⁰

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Субвенционирање за вработување на лица со хендикеп лица согласно	- лица со хендикеп	- Број на невработени поддржани	2011-2013	2011-176.500 ¹¹ 2012-176.500 2013-176.500	АВРМ МТСП

⁹ Проектот ќе се реализира преку ИПА - IV, при што 21.379.088 денари (344.824 €) од Буџетот на РМ и 1.954.002 € од ИПА

¹⁰ Се однесува и на Интегрираната насока 10.

¹¹ Посебен фонд за инвалидни лица при АВРМ

Законот за вработување на инвалидни лица		лица. - Број на вработени од поддржаните лица по 2 години			
2. Подобрување на потенцијалите за вработување (вработливост) на жените на пазарот на трудот (програма за доделување грант)	- жени - нво	Број на обучени лица	2011-2012	ВКУПНО 2011-2013 97.960 (1.580.000 €) ¹² , - ИПА 2011 – 53.290 (859.520€) 2012- 29.976 (483.480€) - БУЏЕТ на РМ 2011- 9.404 2012- 5.290	МТСП
3. Поттикнување на социјална инклузија и на инклузивен пазар на трудот.	- АВРМ - ЦСР - ЈУ ЗСД - МОН	Број на обучени лица	2011-2013	2011-2013 95.115.316 (1.534.118€) ¹³ - ИПА 2011 – 24.254 (391.200€) 2012- 48.509 (782.400€) 2013 – 8.085	МТСП

¹² Проектот се реализира преки ИПА - IV, при што 14.694.000 денари (237.000 €) од Буџетот на РМ и 1.343.000€ од ИПА

¹³ Проектот се реализира преки ИПА - IV, при што 14.267.316 денари (230.118 €) од Буџетот на РМ и 1.304.000€ од ИПА

				(130.400€) - БУЏЕТ на РМ 2011- 4.280 2012- 8.560 2013- 1.427	
4. Зголемување на капацитетите со отворање на приватни установи за деца – детски градинки	- деца до 6 годишна возраст - вработени и невработени жени - вработени во градинки	Број на отворени приватни градинки	Континуира но	/	МТСП
5. Изградба и опременување на објекти за згрижување на деца – градинки	- деца до 6 годишна возраст - неактивни жени	Изградени и опремени јавни градинки	2011	2011-65.354	МТСП
6. Отварање на групи во други просторни услови за згрижување на деца	- деца до 6 годишна возраст - неактивни жени		2011-2013	2011-7.385 2012-7.385 2013-7.385	МТСП

Цел 5: Зголемување на ефикасноста и ефективноста на институциите на пазарот на трудот

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Промоција на политиките и мерките на пазарот на трудот	- невработени лица - работодавци	Јавни настапи , соопштенија, брошури и др.	2011-2013	/	МТСП АВРМ
2. Зајакнување на услугите и индивидуален приод во	- невработени лица до 3 месеци	Број на невработени	континуира но	/	АВРМ

работењето со невработените лица од страна на службите за вработување		подржани лица			
3. Понатамошна модернизација на АВРМ	- вработени во АВРМ	Број на обучени лица во АВРМ	2011 -2013	ВКУПНО 2010-2013 93.365 ¹⁴ (1.505.887) - ИПА 2011 – 23.808 (384.000 €) 2012- 47.616 (768.000€) 2013- 7.936 (128.000€) - БУЏЕТ на РМ 2011- 4.201 2012- 8.403 2013- 1.401	АВРМ
4. Поддршка на националните политики за вработување	- МТСП -МОН - МФ - ДЗС - АВРМ - НБРМ - социјални партнери	- Развој на долгорочното предвидување на пазарот на трудот – Број на обучени лица за долгорочно предвидување и	2010-2013	ВКУПНО 2010-2013 - 120.864 (1.949.412 €) ¹⁵ ИПА 2011 – 54.791 (883,733 €) 2012- 37.669	МТСП

¹⁴ Проектот се реализира преки ИПА - IV, при што 14.004.994 денари (225.887 €) од Буџетот на РМ и 1.280.000€ од ИПА

¹⁵ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 18.129.532 денари (292.412 €) од Буџетот на РМ. и 1.657.000€ од ИПА

		мониторинг и евалуација Подобрување на капацитетите и вештините на органите, институциите и социјалните партнери за следење и оценување на политиките за вработување		(607.567€) 2013- 10.273 (165.700€) БУЏЕТ на РМ 2011- 9.669 2012- 6.648 2013- 1.813	
5. Развој на методологија за оценка на ефектите за стручна обука на невработени лица (дефицитарни занимања)	- МТСП - МОН - АВРМ - ЦСОО - ЦОВ	- Развиена методологија	2011-2012	/	- МТСП - МОН - АВРМ - ЦСОО - ЦОВ
6. Зајакнување на капацитетите на ОРМ на патот кон ЕУ	- Членови на ОРМ	- Дата база на членките - Дефинирана улога на ОРМ - Упатство /стратегиија за одржлив развој на ОРМ	2011-2012	2011-2012 ВКУПНО - 3.100 (50.000€) ¹⁶ ДОНАЦИЈА 2011-1.550 (25.000€) 2012- 1.550 (25.000€)	- ОРМ

¹⁶ Проектот се реализира со средства обезбедени од ЕУ.

7. Зајакнување на борба против непријавената работа	- инспектори од ДИТ	- Спроведено истражување за непријавена работа - Број на обучени инспектори	2011-2013	ВКУПНО 2011-2013 62.000 (1.000.000 €) ¹⁷ - ИПА 2011 – 15.810 (255.000 €) 2012- 31.620 (510.000€) 2013 – 5.270 (85.000€) - БУЏЕТ на РМ 2011- 2.790 2012- 5.580 2013- 930	МТСП / ДИТ
8. Зајакнување на капацитети за интеграција на пазарот на трудот со посебен акцент на жените од немнозинските етнички групи	-	- Број на обучени лица кои работат во областа на социјално вклучување на жените - Број на развиени програми	2012-2013	ВКУПНО 32.605 (525.882€) ¹⁸ - ИПА 2012- 24.943 (402.300€) 2013 – 2.771 (44,700€) - БУЏЕТ на РМ 2012- 4.402 2013- 489	МТСП

¹⁷ Проектот се реализира преки ИПА IV, при што 9.300.000 денари (150.000 €) од Буџетот на РМ и 850.000€ од ИПА

--	--	--	--	--	--

Цел 6: Зголемување на сигурност на вработените

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Анализа за реална цена на трудот по сектори	- сектори со ниско ниво на просечна плата	Утврдување на реалната цена на работната сила	2011	/	- Кабинетот за економски прашања при ВРМ - МФ - МТСП - МЕ
2. Преговори со репрезентативни синдикати и организации на работодавачи	- социјални партнери	Утврдување на реално ниво на минимална плата	2011	/	- Кабинетот за економски прашања при ВРМ - МФ - МТСП - МЕ - Економско социјален совет

¹⁸ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 4.890.682 денари (78.882 €) од Буџетот на РМ и 447.000€ од ИПА

3. Донесување на Закон за минимална плата ¹⁹	- вработени	Број на работници на кои им е исплатена минимална плата	2011-2012	/	- Кабинетот за економски прашања при ВРМ - МФ - МТСП - МЕ - Економско социјален совет
4. Потпишување нови и усогласување на колективните договори на сите нивоа	- вработени - работодавачи	Број на потпишани колективни договори	Континуирано	/	- Социјални партнери
5. Едукација на синдикалните раководства и синдикалното членство, посебно на младите членови.	- членови на синдикат	Број на обуки	Континуирано	/	- Синдикати
6. Јакнење на синдикалното организирање	- вработени - работодавачи	Број на нови членови	Континуирано	/	- Синдикати

¹⁹ Се однесува и на Интегрирана насока 10.

Цел 7: Зголемување на квалитетот и продуктивноста на работната сила, како и зголемување на одржливост на работните места

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Анализа за потреби и вид на обука	- вработени и работодавци	Преглед на потреби на обуки	2012	/	- ОРМ

НАСОКА 8 – Развој на квалификувана работна сила која одговара на потребите на пазарот на труд, промоција на квалитетна работа и доживотно учење

НАСОКА 9 – Подобрување на придонесот на образование и системите за обуки на сите нивоа и зголемување на учеството на образованието во областа на терцијарното образование

Цел 1: Обезбедување образование со висок квалитет што овозможува подобра вработливост и зголемена конкурентивност на пазарот на трудот

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1.Функционирање на системите за обезбедување квалитет на сите нивоа на образованието.	<ul style="list-style-type: none"> - Високообразовни установи - Установи за основно и средно образование, вклучувајќи средно стручно образование - Одбор за акредитација и евалуација во високото образование - Центар за стручно образование и обука - Државен испитен центар - Државен просветен инспекторат - МОН 	<ul style="list-style-type: none"> -Евалуација во високото образование (рангирање на високо образовани установи, признавање на странски високообразовни квалификации) -Акредитацијата во високото образование -Редовна 	2011-2013	2011 – 800 2012 – 800 2013 – 800	<ul style="list-style-type: none"> - МОН - Одбор за акредитација и евалуација во високото образование - ЦСОО - ДИТ - Државен просветен инспекторат

		државна матура и екстерно оценување –Вклученост во меѓународни оценувања			
2. Обновување на постојната опрема и опремување нови лаборатории на универзитетите и научно-истражувачките институти.	<ul style="list-style-type: none"> - Високообразовни установи - Научно- истражувачки институти - МОН 	Опремени лаборатории	2012-2013	2012 – 1.297.800 2013 – 1.297.800	МОН
3. Заокружување на капиталниот проект за превод на учебници од реномирани универзитети во САД и Европа.	<ul style="list-style-type: none"> - Високообразовни установи - Научно- истражувачки институти - МОН - Национални и универзитетски библиотеки - Инфо- центар/Библиотека на МОН - Инфо- центар на СЕП - МАНУ 	Преведени капитални учебници и книги	2011-2013	2011 – 191.823 2012 – 250.000 2013 – 250.000	МОН
4. Поддршка на за	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО 	-Изработка на	2011-2013	ВКУПНО	МОН

модернизација за образовниот и системот за обуки		наставни програми за тригодишно то и двогодишно то стручно образование - Број на обучени лица		2011-2013 128.741 (2.076.471€) ²⁰ -ИПА 2011- 52.526 (847.200€) 2012- 45.961 (741.300€) 2013- 10.943 (176.500€) -БУЏЕТ на РМ 2011- 9.269 2012- 8.111 2013-1.931	
5. Опременување на училишта за тригодишното стручно образование	- Средни стручни училишта	- Број опремени училишта	2012	ВКУПНО 2012-2013 53.502 (862.940€) ²¹ -ИПА 2012- 45.477 (733.499€) -БУЏЕТ на РМ 2012- 8.025	МОН
6. Поддршка на интеграцијата на	- припадниците на етничките заедници	- број на лица вклучени во	2011-2013	2011-2013 67.288	МОН

²⁰ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 19.311.202 денари (311.471 €) од Буџетот на РМ и 1.765.000€ од ИПА

²¹ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 8.025.300 денари (129.441 €) од Буџетот на РМ. и 733.499€ од ИПА

етничките заедници во образовниот систем		образовниот процес - број на обучени лица		(1.085.296€) ²² -ИПА 2012- 45.756 (738.001€) 2013- 11.439 (184.500€) БУЏЕТ на РМ 2012- 8.075 2013-2.019	
--	--	--	--	--	--

Цел 2: Образование усогласено со потребите на пазарот на трудот

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Програми како резултати од соработката на универзитет, стопанство и други социјални партнери	<ul style="list-style-type: none"> - Високообразовни установи - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - ЦСОО - ЦОВ - МТСП - МОН - АВРМ 	Изработени програми во колаборативен процес	2011-2013	2011 - 12.381	<ul style="list-style-type: none"> - МОН - Универзитети - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - ЦСОО - ЦОВ - МТСП - АВРМ

²² Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 10.093.200 денари (162.795€) од Буџетот на РМ. и 922.502€ од ИПА

2. Промоција за зголемување на атрактивноста на стручното образование и обука	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО - МОН - МТСП - АВРМ - Училишта за стручно образование и обука 	Реализирани промоции	2011-2013	/	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО - МОН - МТСП - АВРМ
3. Интензивирање на соработката помеѓу Центарот за стручно образование и обука и социјалните партнери во процесите на подготовка на наставни програми за образование согласно потребите на пазарот на трудот	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - МТСП - АВРМ - МОН 	Број на наставни програми за стручно образование и обука развиени на колаборативен начин	2011-2013	2011 – 21.311	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - МТСП - АВРМ - МОН
4. Натамошен развој на системот за кариерно насочување на сите нивоа на образование.	<ul style="list-style-type: none"> - Универзитети - ЦСОО - АВРМ - МОН - ЦОВ 	- Број на одделенија за кариерен развој на универзитетите, поддршка во ЦСОО и училиштата за стручно образование и обука	2011-2013	/	<ul style="list-style-type: none"> - МОН - ЦСОО - ЦОВ

Цел 3: Иновативни акции за стимулирање на младите да ја унапредуваат сопствената вработливост

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Систематско воведување на настава за претприемништво на високообразовните установи и во стручното образование	<ul style="list-style-type: none"> - Универзитети - Училишта за стручно образование и обука - ЦСОО - ЦОВ - БРО - МТСП - АВРМ - МОН 	Број на високообразовни установи, училишта за стручно образование и обука и лиценцирани обезбедувачи на образование на возрастни што обезбедуваат настава и обука за претприемништв о.	2011-2013	/	<ul style="list-style-type: none"> - ЦСОО - МТСП - АВРМ - МОН
2. Продолжување на воведувањето и користењето на информационата технологија во наставата на сите нивоа на образование	<ul style="list-style-type: none"> - Универзитети - Училишта на сите нивоа на образование - МОН - МИОА - БРО - ДИЦ 	<ul style="list-style-type: none"> - Број на предмети поддржани со примена на ИКТ, - Број на оспособени наставни кадри 	2011-2013	2011 - 12.381	<ul style="list-style-type: none"> - МОН - МИОА - БРО - ДИЦ

		за користење на опремата во наставата.			
3. Практична работа на студентите и учениците во стручното образование и обука	<ul style="list-style-type: none"> - Високообразовни установи - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - МОН - ЦСОО - ЦОВ - МТСП - АВРМ 	Број на претпријатија и установи што обезбедуваат практична работа за студенти и ученици	2011-2013	/	- МОН - ЦСОО
4. Активно вклучување на социјалните партнери во обезбедување услови за стекнување на први работни искуства на студентите и учениците во текот на студиите и по нивното завршување	<ul style="list-style-type: none"> - Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - МОН - ЦСОО - ЦОВ - МТСП - АВРМ 	Број на претпријатија и установи што обезбедуваат практична работа за студенти и ученици.	2011-2013	/	- Комори, здруженија, асоцијации и организации на дејности - МОН - ЦСОО - ЦОВ

Цел 4: Намалување на уделот на ниско-квалификуваните лица во работоспособното население

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Организирање на настава за	<ul style="list-style-type: none"> - ЦОВ - МОН 	Број на лица со завршено средно	2011-2013	2011 – 8.930	ЦОВ МОН

оформување на средно образование за возрасни што имаат завршено само основно образование		образование во рамките на наставата за образование на возрасни			
2. Лиценцирање на понудувачи на услуги за образование на возрасни и издавање каталог за истите	- ЦОВ - МОН	Развиена постапка за лиценцирање на обезбедувачи на образование на возрасно и воспоставен каталог	2011-2013	/	МОН ЦОВ
3. верификација на програми за образование на возрасни и издавање каталог за истите	- ЦОВ - МОН	Број на развиени програми за образование на возрасни и воспоставен каталог	2011-2013	/	МОН ЦОВ
4. Развој на програми за образование на возрасни и програми за описменување и довршување на основното образование.	- ЦОВ	- Број на развиени програми - Броја на обучени лица	2011-2013	ВКУПНО 2011-2013 107.151 (1.728.235€) ²³ -ИПА 2011- 39.743 (641.018€) 2012- 42.227	МОН ЦОВ

²³ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 16.072.585 денари (259.235 €) од Буџетот на РМ. и 1.469.000€ од ИПА

				(681.080€) 2013- 9.108 (146.900€) -БУЏЕТ на РМ 2011- 7.014 2012- 7.452 2013-1.607	
--	--	--	--	---	--

НАСОКА 10: Унапредување на социјалната инклузија и борба против сиромаштијата

Цел 1: Унапредување на капацитетите на социјалните установи и подобро таргетирање на социјално загрозените групи

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Воведување на компјутерски системи на евиденција за корисниците на социјални услуги во ЦСР и едукација на стручните лица	- корисници на социјални услуги	- софтвер за компјутерска евиденција - база на податоци за корисниците на социјални услуги - поврзување на ЦСР со базата на податоци - организирана едукација за користење на електронската база на податоци за социјални услуги	2011-2013	ВКУПНО 2.580 (60.000 \$) ²⁴ ДОНАЦИЈА 2011-860 2012-860 2013-860	МТСП ЦСР
2. Воведување на компјутерски системи	- корисници на права на парична помош	- софтвер за компјутерска	2011	ДОНАЦИЈА 2011- 6.450	МТСП

²⁴ Активноста се реализира со финансиска поддршка од страна на УНИЦЕФ

на евиденција за корисниците на права на парична помош од социјална заштита во ЦСР		евиденција - воведена база на податоци за корисниците на правата - поврзување на ЦСР со базата на податоци - воспоставено мрежно поврзување на Центрите за социјална работа, и МТСП		(150.000\$) ²⁵	
3. Воспоставување на унифицирана постапка за евидентирање и документирање на корисниците на социјалните услуги	-	- Подзаконски акт со кој ќе се регулира начинот на водење на евиденција и документација како и пристапот до електронската база на податоци	2011	/	МТСП ЗДС
4. Анализа на состојбите во доменот на социјалните надоместоци за деца	- приматели на социјална парична помош	- анкетно истражување со сиромашни	2011	/	МТСП

²⁵ Заем од Светска Банка во рамките на Проектот - условени парични трансфери

		домаќинства со деца -спроведена анализа на системот на администрирање , алокација и финансирање на паричните надоместоци за домаќинства со деца			
5. Проценка на потребите, подготовка на тренинг програма и планирање на континуирана професионална едукација за стручните работници во установите за социјална заштита на деца	- ЦСР	- извршена проценка на потребите од едукација -изготвена тренинг програма	2012	/	МТСП ЦСР

Цел 2: Поголемо вклучување на локалната самоуправа во обезбедување на социјалната заштита и социјалните Услуги

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
-------------	-------------	-----------------------------------	-----------------	-------------------------------------	----------------------

1. Зајакнување на улогата на партнерите на локално ниво на полето на подготовка и реализација на проекти од социјална вклученост	- стручни работници во локалната самоуправа - НВО	Спроведени обуки	2011-2012	ВКУПНО 2011-2013 12,011 (195.296€) ²⁶ -ИПА 2011- 6.175 (99.601€) 2012- 4.117 (66.401€) -БУЏЕТ на РМ 2011- 1.090 2012- 726	МТСП
2. Спроведување на анализа на потребите од социјални услуги на локално ниво во општините во Република Македонија	- локална самоуправа	-спроведено теренско истражување во 4 пилот општини - изработена студија со наоди и заклучоци од истражувањето -публикувана и дистрибуирана студија до релевантните актери на национално и локално ниво	2011	ДОНАЦИЈА 2.150(50.000 \$) ²⁷	МТСП

²⁶ Проектот ќе се реализира преки ИПА IV, при што 1.816.228 денари (29.294 €)од Буџетот на РМ и 166.002€од ИПА

²⁷ Анализата ќе биде подржана од страна на канцеларијата на УНДП

3. Воведување на патролни социјални служби во локална самоуправа	- ранливи групи	Воведени патролни служби во 3 општини.	2012	/	ЛС МТСП
4. Подготовка на локални акциони планови за социјална инклузија	- ранливи групи	Подготовка на локални акциони планови за социјална инклузија во 8 општини	2011	/	ЛС МТСП
5. Спроведување на микро проекти од областа на социјално вклучување	- ранливи групи	8 реализирани проекти	2011	ДОНАЦИЈА 4.464 (72.000 €) ²⁸	
6. Обука на општинската администрација за преземање на обврските предвидени со Националната програма за развој на социјалната заштита 2011-2021	- општинска администрација	- спроведена обука на службеници од општинската администрација кои работат на подрачјето на социјална заштита	2011	/	МТСП

Цел 3: Унапредување на стручната работа

²⁸ Институт Лудвиг Болцман

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Изготвување регистер на даватели на социјални услуги	- даватели на социјални услуги	изготвен преглед на даватели на социјални услуги	2012	/	МТСП

Цел 4: Развивање на социјално претприемништво

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Промоција на социјалното претприемништво	- јавен и приватен сектор	Број на промотивни настани	2012	/	МТСП НВО

Цел 5: Зголемено искористување на јавните работи на локално ниво за лица кои тешко можат да се вклучат на пазарот на трудот

Опис/Проект	Целни групи	Индикатор за реализација (output)	Временска рамка	Фискални импликации (во 000 денари)	Одговорни институции
1. Зајакнување на	- Општини,	- изготвен	2012-2013	/	МТСП

локалната мрежна соработка во насока на примена на јавните работи на локално ниво и вработување на корисниците на социјална заштита	- јавни установи - јавни претпријатија -	проект документ			ЛС
---	--	-----------------	--	--	----

III. ПЛАНИРАНИ СРЕДСТВА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА НАПВ

За одделни мерки и проекти во рамките на секја предвидена цел се планирани и средства кои ќе се обезбедат од Буџетот на Република Македонија, од кредити или од оделни донации како што се средствата од ИПА IV- Инструмент за претпристапна помош 2007-2013, компонента “Развој на човечки ресурси” и други извори.

За реализација на сите планирани активности во периодот 2011 до 2013 година се планирани вкупно 10.213.492.000 ,00 денари, а по одделни години и извори за финансирање на активностите, планираните средства се следни:

Година	Буџет на РМ	Донации	Кредити и др.	Вкупно
2011	945.615.000,00	330.713.000,00	1.393.933.000,00	2.670.261.000,00
2012	2.364.572.000,00	507.724.000,00	1.148.333.000,00	4.020.629.000,00
2013	2.244.504.000,00	129.765.000,00	1.148.333.000,00	3.522.602.000,00
ВКУПНО:	5.554.691.000,00	968.202.000,00	3.690.599.000,00	10.213.492.000,00